X. évfolyam. Arad, 1895. Január 23. Szerda. 19-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint. Kéziratokat nem adunk vissza.
Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 hóra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 hóra 1 frt 20 kr.
HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:
ARADI NYOMDARÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)
Telefon-szám: 151.

Az elnökválasztás.

Arad, január 22.

A fuzió végre megtörtént, addig-addig hangoztatta azt Szapáry Gyula gróf — csak legutóbb is a szombati ülésen — hogy a mivel fenyegetődzött, végre megtette, és fuziónált — a függetlenségi párttal. Tanulságos eset ez nagyon és érdekes vele kissé behatóbban foglalkozni. Arról volt szó, hogy Magyarország legkiválóbb államférfia, ki egy lusztrum óta Ő Felsége kormányának kiváló tagjaképen óriási tehetsége- és szorgalmával korszakokra szóló munkásságot fejtett ki a magyar törvényalkotás terén, ki hűséges szolgálata alól a legmagasabb elismerés mellett lön felmentve, ki a kormányból való kilépése után is nem az ellenzékbe ment duzzogni, hanem továbbra is munkás tagja maradt az Ő Felsége kormányát támogató pártnak, hogy ezen férfiu a király hozzájárulásával a magyar képviselőház elnökévé választassék. Őt kellett ez állásra emelni, mert megérdemelte a méltóságot, mert a küszöbön álló nagy és nehéz parlamenti akciók gyümölcsöző munkásságát csak is az ő tulmagasló szuperioritása biztosithatta; őt kelle kandidálni, mert benne összpontosult az egész szabadelvü párt bizalma, s a titkos szavazás esélyei s az ellenzék sorakozásával szemben az ő személye nyujtott biztositékot arra nézve, hogy az elnökválasztás rendkivül fontos aktusa nem fog valamely sikerült ellenzéki csiny következtében a parlament méltóságának és a törvényhozás zavartalan menetének rovására eldőlni. És midőn ilyen körülmények között ilyen férfiuról s az ő nevéhez, az ő megválasztatásához füződő ilyen magas érdekekről volt szó, akkor Szapáry Gyula gróf, ki a Felség tanácsában oly határozottan hangsulyozta a közjogi alapon álló pártok egyesülésének szükségét, s ki ez egyesülésre való törekvés megtestesüléseképen gerálta magát, az ő hiveivel együtt a függetlenségi párt jelöltjére szavazott.

Hol a mérték, a melylyel az ilyen államférfiu, az ilyen törvényhozó egyéniségének politikai sulya és minémüsége mérlegelhető volna? milyenek azok a szinek, a melyekkel az ilyen eljárást természetéhez hiven ecsetelni lehetne? Valjon csakugyan annyira különbözik a politikai erkölcs a közmoráltól, a párttaktika az igaz uton járás követelményeitől, hogy Szapáry Gyula gróf ezen tényét menteni lehetne? Nem keressük ezt; de annyit konstatálunk s az esemény minden elfogulatlan birálója annyit konczedálni fog, hogy Szapáry Gyula gróf mint politikus többé komolyan számba nem jöhet.

Mentül részletesebben elemezzük ezt az esetet, annál képtelenebb alakot ölt. Hiszen Szapáry és az ő organumai hirdették és hirdetik folyton, hogy a közjogi alapon álló pártok egyesülése a szabadelvü párt visszautasitó, önző, hatalomvágyó magatartásán hiusul meg, s ime ő egy oly aktusnál, mely eminenter a közjogi alapon álló pártok mérkőzése lett volna az azt támadó ellenzékkel szemben, ez utóbbiakhoz szegődik és valóságos affronttal illeti a kormánypártot; Szapáry volt az, a ki a fuziót Bécs felől napirendre tüzette azzal a megokolással, hogy a közjogi alapon álló pártoknak egyesülniök kell, ha a kiegyezés müvét fenn akarjuk tartani, s ime egy olyan ütközetben, mely ha a függetlenségi pártra nézve kedvezően dől el, utóbbiak politikai sulyát rendkivülileg emeli, s ezzel a közjogi alapot magát veszélyesen megingatja, csatlósaival együtt a szélsők táborába pártol. És teszi ezt akkor, midőn egy elnök választásról van szó, a hol politikai elvei nincsenek érintve, s a midőn árulásával oly bonyodalmat idézhetett volna elő a mely aztán utólag, ha akarja is, ha tizszer fuziónál is, jóvá nem tehető másként, mint az országgyülés feloszlatása által.

Külömben a disszidensek vezérének és pártfeleinek magatartása a tegnapi elnökválasztásnál csupán az illetőkre nézve mondható szerencsétlenségnek, mert másküléinben határozottan hozzájárult az a helyzet tisztázásához. Most már egészen bizonyos, hogy Szapáry Gyula gróf, és mindazok, a kik mögötte vannak, a fuziót nem a közjogi alapon álló pártok megerősitésére, hanem a szabadelvü párt szétrobbantására tervezték és tervezik. Innen van az a látszólagos ellenmondás Szapáry viselkedésében, hogy bár folyton hangoztatja az egyesülést, és bár mi sem akadályozza benne, hogy pártjával végrehajtsa, mert hiszen a hátralevő reformtörvényjavaslatok alapvonalai még az ő minisztersége alatt állapittattak meg, mégis tartózkodik a szabadelvü pártba való belépéstől. Apponyi Albert gróf és a nemzeti párt nélkül nem fog Szapáry fuzionálni, mert paktum köti őt amazokkal a közös akcióra nézve. E két árnyalat a szabadelvü párttal csak ugy és akkor fog egyesülni, ha sikerül e párt oly nagy töredékét

Az „Aradi Közlöny" tárczája.

Rózsika.

Irta: Herepei Iván.

— Az első szó, mely ajkamról ezuttal elhangzik, nem „a hálás köszönetnek szava."

Ebben különbözik már mindjárt legkezdetén ez a tárcza mindenféle önképző, betegsegélyző és kölcsönösen temetkező egyesület uj elnökének beköszöntő beszédétől.

Az első szó mely ezuttal ajkamról elhangzik, annak ünnepies kijelentése, hogy a következő sorok nem szólanak egyik Rózsika nevü ismerősömről sem. Sem magáról, kenderszőke haju, szürkeszemü Rózsika; sem magáról, olajbarna bőrü, tüzes tekintetü Rózsika; sem pedig magáról, — édes, kinek égszinkék a szeme, gesztenyebarna a haja, s elefántcsont szine van a fogsorának.

E kijelentés, legalább szerénytelenségem — manapság ugyanis már ezzel szokás dicsekedni — azt sugja, Önöket, ismerős Rózsikák, mélyen le fogja sujtani.

Amde annál nagyobb megelégedéssel értesülnek majd róla a papák, kik nyárspolgári eszükjárásával, mert hiszen minden jó családapa többé-kevésbé nyárspolgár, ugy gondolkoznak, hogy a nyomtatott kurizálás esetleg meg találná zavarni szép fejecskéjüket, s azt az előrelátó apai szémitést, mely bájos magukat a tárczairással ugyan nem foglalkozó, de komolyabb irányu tárczával biró X.-jüknek (saját külön X-jük.) szánta, ki csöppet sem szeleburdi, (mert podagrás,) nem cziczomázza haját, (mert kopasz) és kitünő férj lesz, (mert ostoba.)

A Rózsika czimet, mely kétségtelenül a legszebb czim ezen a világon, a mi épen nem jelenti, hogy alkalom adtán ugyanezt a Gizikéről, Etelkáról, Margitkáról, Irmuskáról, vagy akármelyik más csinos lány nevéről is ki ne jelentsem, csupán azért választottam, mert . . .

De mégsem. Nem mondom meg röviden, egy-két szóval; mert hiszen akkor mivel töltöm be a hátralévő néhány tárcza hasábot?

Nyájas olvasó! (Mindkét nemen.)

Önnek van egy ismerőse, ki harmadfél éve ugyanazt a puha barna kalapot viseli, pedig iszonyuan kopott, zsiros és rongyos a zsinórja. Ugyanennek az ismerősnek, nevezzük A. urnak, még pedig udvariasságból nagy A-nak, kabátja rücskös, poros, czipőjének sarka el van taposva, keztyüt, meg nyakkendőt nem visel, haja borzas és tele van pihével.

Van Önnek egy másik ismerőse is, hivjuk magunk közt B.-nek. B. ur épen ellentéte A. urnak. Olyan mindig, mintha skatulyából pattant volna ki. Ruhája bő és szürke, kezty üje, czipője sárga, nyakkendője hótehér, s ezer aranyat annak, ki egy rücskött talál kabátján, vagy nadrágján. Ezüst gombos bottal jár, melyet mindig valamivel a közepén felül fog; járásközben pedig két lábát ugy szétveti, mintha rosz viszonyban élnének egymással; s a mellé folyton olyan komoly arczot vág, mint egy szent vasárnap délelőtt.

C. ur Nagyságodnak szólitja a sarki hordárt is; D. ur „per mágá" beszél tisztes öreg dámákkal.

E. ur naponkint azzal kérkedik, hogy minden éjjel részeg; F. ur, mikor barátai lumpolás közben sörös pohárból isszák a rumot, czukros tejet szörpöl.

G. ur sonkás zsemlét eszik a bonczoló asztalon, mikor egy vizbefult háromhetes hulláját bonczolják; H. urat bántja, ha egy legyet lát fuldokolni.

I. ur este ebédel; K. ur pedig reggelire hagymás tokányt eszik.

L. M. N. O. P. et Comp, hogy mit tesznek, térszüke miatt itt nem folytatom, bár azt is mondhatnám, hogy lapunk zártáig nem sikerült mindezt megtudnom.

Nyájas olvasó!

Sohasem gondolkodott ön arról, hogy A. ur miért olyan czinikusan ronda, holott gazdag ember, s B. ur miért nem unja meg azt az örökös feszes modort.

Hogy C. ur miért olyan szerfölött nyájas,

megnyerniök, melylyel a másik részét majorizálhatnák, s annak függetlenebb elemeit az ellenzékre szorithatnák. Hatalomra törnek e jó urak, s e czélzatukat hazafias törekvésnek hirdetik; árulást terveznek s tervüket fuzionak nevezik.

BELFÖLD.

A képviselőház hétfői szavazata eklatáns módon bebizonyitotta, hogy az annyi buzgólkodással minduntalan ujonnan hangoztatott állitás, mintha a szabadelvüpártnak csak elenyészően csekély volna a többsége a képviselőházban, tisztán irányzatos koholmány. Daczára annak, hogy a horvát képviselőknek csak alig fele voit jelen és a szabadelvü pártnak hat tagja, t. i. az ujonnan kinevezett miniszterek, kik lemondottak képviselői megbizásukról, nem szavazhattak és négy képviselő, a ki az alelnök választásánál már a házban volt, az első szavazás alkalmával még nem jelent meg a házban, Szilágyi Dezső mégis 66 szótöbbséggel választatott meg a Ház elnökévé, akkor, a mikor az összes ellenzéki frakczók kivétel nélkül, egybe tömörülve, az ellenzék jelöltjére adták szavazatukat. A szabadelvüpárt tehát nyilvánvalón kompakt, teljesen megbizható és egyetértő többséggel rendelkezik. Az ellenzéknek öntetszelgő irányzatossága e tényen mit sem változtat.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitása. —

Budapest, január 22.

Kezdete délelőtt 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Molnár Antal, Eszterházy Kálmán gr., Bartók Lajos.

A kormány részéről jelen van: Bánffy Dezső báró, miniszterelnök.

Hitelesitették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Következett a napirend:

a kormány programmjának tárgyalása.

Horváth Gyula a kormányelnök programmjával foglalkozva, megjegyzi, hogy a miniszterelnök személyére vonatkozóleg bizonyos bizalmatlansági és bizalmassági kérdés vettetett fel, a melyet egykori főispánságával hoznak összefüggésbe. Ő ebbe a homályba világosságot akar vetni s mondhatja, hogy mint főispán erőszakos és kiméletlen volt, ugy a magyarok, mint a nemzetiségek iránt. Ez volt benne a demokratikus vonás. Azokban a megyékben, melyeket a miniszterelnök igazgatott, daczára erős magyarságának, a magyar állameszme nem erősödött, de a felekezeti villongások nagyobbak voltak. Ezután rátér a miniszterelnök azon nyilatkozatára, melyet Meltzl Oszkár szász képviselőnek adott. Ez a nyilatkozat homályos. A miniszterelnöknek ebben a kérdésben egyenesen kellett volna nyilatkozni. Hát a szász néppárt programmja az, melynek alapján a szabadelvü pártba lehet lépni? Melyik programm hát az őszinte: a kormánypárté, vagy a szászoké-e? Nem akarja, hogy a szászokkal, vagy bármely nemzetiséggel összevesszünk, de nem tartja helyesnek a nemzetiségekkel való paktálást, mely Ausztriában sem bizonyult jónak. — A 67-es alap megvédéséről beszélt a miniszterelnök, de arról nem szólt, hogy az a kivülről jövő támadások ellen megvédessék. Pedig ezen támadások ellen védekeznünk kell, s ha ezek a támadások ismétlődnek, azok megvédésére a függetlenségi párt egy sorompóba áll. (Helyeslés balról.)

Batthyány Tivadar gr. azt állitja, hogy a miniszterelnök programmjából semmit sem tud kimagyarázni, azért kérdi a miniszterelnököt, hogy a választások tisztaságának megovására mit fog tenni? Az egyházpolitikai kérdésekben azt mondta a miniszterelnök, hogy azok alapelveit fentartja, de a felekezetnélküliség is azokhoz tartozik-e? Beszél azután hosszan az egyházpolitikáról s követeli a kath. autonomiát. Rátér azután a fuzió kérdésére, melyet Wekerle másfél év előtt megakart csinálni, amelyet azonban most korainak tartanak. Bizonyitja, hogy a horvát bán törekvéseit a szabadelvüpárt hiusitotta meg. Polemizál Darányival s tagadja a szabadelvü párt számbeli erősségét, tagadja, hogy az homogén volna s arra nézve, hogy e pártban nézeteltérések vannak, példákat hoz fel. Kéri, hogy a miniszterelnök tetteivel is bizonyitsa be, hogy komolyan akarja a felekezeti békét. (Helyeslés balfelől.)

Zaj Adolf (szász képviselő) a szászokról mondott beszédekkel foglalkozik. A szászokismerik a maguk értékét, tudják sulyát annak, hogy melyik párton mit tehetnek, de ennek daczára nagyon szerények. (Derültség) A szászok együtt véve képeznek olyan pártot, mint a perronpárt. (Nagy zaj. Felkiáltások balról: Melyik az a perron párt?)

Bujanovich Sándor: Mondja melyik az a perron párt?

Abrányi Kornél: A királyt nem szabad tisztelni?!

Elnök: kéri, hogy a szónokot hallgassák meg.

Meszlényi Lajos: Ez nem szónok. (Derültség.)

Zay Adolf hosszabban vázolja azután a szászok helyzetét s azt mondja, hogy kár volt a szászokat politikai szempontból is a nemzetiségek közé sorozni. A szászok történeti jog alapján törvényhozói voltak Erdélynek s ma is teljesitik kötelességüket a magyar állameszme és egység megszilárditásával. (Általános helyeslés.) A szász képviselők nem képeznek külön pártot a szabadelvü pártban, de ahhoz tartoznak, mert ebben a pártban látnak legtöbb biztositékot jogos igényeik teljesitésére: mert ez a párt az, mely a 67-es alap megvédésére van hivatva annak csorbitatlan fenntartása mellett. (Helyeslés jobbról.)

Ugron Gábor személyes kérdésben és félremagyarázott szavainak helyreigazitása czimén beszél Zaynak, aki félreértette őt. Ő azt mondta, hogy amint a kormány paktumot köt politikai szövetkezetekkel, ugy köthet paktumot vagyoni érdek szövetkezetekkel. Tagadja, hogy a szász nemzetiség külön nemzet volna. Valaki beszélt a székely vasutakról, alighanem Zay. Hát kérdi ki adta el itt szavazatát, ő e, vagy az a szász népképviselő, aki politikai tisztesség mellőzésével a szász érdek kielégitéséért ajánlja oda szavazatát. (Helyeslés a szélsőbalról.)

Zay Adolf személyes kérdésben felel Ugron méltatlan támadására. Kéri, hogy vegye mindenki tudomásul, hogy ők hü fiai a magyar hazának, ennek az egységes politikai nemzetnek, melynek megerősödésére törekednek, melynek tekintélyét emelni akarják. (Helyeslés jobbfelől.) Ugront senki sem gyanusitotta, hogy szavazatát a székely vasutak befolyásolták, csak ő maga. Inszinuációit, támadását a maga szász és képviselő társai nevében visszautasitja. (Helyeslés jobbról.)

Horánszky Nándor először is a szász képviselőkkel kötött paktummal foglalkozik, mely bizonyos anyagi előnyökért köttetett, a szászok tehát nem egyebek, mint szerződéses mamelukok. Ezekből ő ugy látja, hogy a szász néppárt programmja a kormánypárt programmjának kiegészitő része. Ha igy van, akkor a kormányelnök hibát követett el a magyarság rovására. Az ilyen paktumkötések ártanak a magyar nemzet tekintélyének. Ezután Ugron Gábor beszédének azon részével foglalkozik, melyben azt követelte, hogy akiket a korona tanácskozásra meghivott, azok kérjenek engedélyt arra, hogy elmondhassák, hogy minő tanácsot adtak a koronának. Ez annyi volna, mint a koronát megakadályozni abban, hogy máskor is több oldalról informálja magát. Ő hozzá még riporter sem ment ilyen kérdéssel. Világos, hogy a meghivott politikusok azt a tanácsot adták a koronának, amit az ország szine előtt is hirdetnek. Ennyit kivánt megjegyezni, mert ennyit megkövetel tőle az az őszinteség, melylyel hazájának és a közügyeknek tartozik. (Helyeslés balfelől.)

Vajay István a válsággal foglalkozik, a melyet szerinte az idézett elő, hogy a volt kormány elakarta törülni Magyarország ezer éves keresztény jellegét, mely az országot eddig fenntartotta. A felekezetekkel békét akarják, de nem engedik a hitczikkelyek ellenére kormányozni az országot.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök Horváth Gyula és Horánszky Nándornak válaszolván kijelenti hogy a kormányt mindig a törvényesség fogja vezetni. Programmját előadta, az az, ami a régi kormányé volt, mert most is azzal a többséggel kormányoz, mint a mult kormány. A szászok eddig is tagjai voltak a kormánypártnak, tehát paktum kötésére szükség nem volt. O nála három szász képviselő

---

jóllehet ez nehezére esik, és D. ur miért oly konfidens és neveletlen, holott volt alkalma bőven illemtudó embereket látni.

Hogy E. ur miért henczeg azzal, hogy folyton részeg, pedig alig iszik; és F. ur miért él tejjel, mikor jobban esnék neki a rum.

Hogy G. ur miért hazudja, hogy a természete erős, holott tegnapelőtt is, mikor bonczolás közben evett, majdnem meghalt a csömörtől; és H. ur miért érzékenykedik, mikor semmi oka sincs rá. És igy tovább.

Balzac azt irja valahol:

„Senki sem akar közönséges ember lenni."

Jóllehet, de ezt már Balzac feleslegesnek tartja hozzátenni, a legtöbben közönséges emberek vagyunk.

Sajátságos, hogy az ember mennyire rajong azért, ami egyéni.

Másolt képet, ha az még oly szép is, nem szivesen veszünk, mig egy eredeti festményt, ha különben gyenge is, drága pénzen vásárolunk meg.

A mit kicsinyelünk, arra rámondjuk, hogy tuczat-munka; a legnagyobb dicséret pedig, hogy valaminek nincsen párja a világon.

Az egyéni vonás, a mi megkülönböztet minden létező mástól, az, a mi az emberre leginkább hat.

A zseni azért imponál feltétlenül környezetének, legyen akár ellenszenves, akár szeretetreméltó, mert egyénisége, az a mi benne csak az ő sajátja, nagyon erősen kifejlett.

A tuczat-ember pedig szintelen, semmit mondó, egyik olyan, mint a másik: egy-egy jól sikerült automata.

Ezért nem akar senki sem közönséges ember lenni. De mert az, s mert módjában nem áll mássá változni, igyekezik legalább másnak látszani; mert Schiller téved, ha azt hiszi, hogy csak ő tudta és csak tőle tanulta az emberiség azt a nagy igazságot:

„A minek látszol, azt mindenki birálja, a mi vagy, azt senki."

Már most a legtöbb ember igy okoskodik: zseni nem vagyok, nincsen bennem semmi, a mi valami különösképen eredeti, nem közönséges volna. Ez baj. Igy senki számba nem vesz; ha nem vagyok jelen, elővesznek egy mást a tuczatból, akárcsak egy teás csészét a készletből. Ergo leszek zseni, azaz, hogy ugy teszek, mint a zsenik szoktak.

Igen ám, de hogyan?

Azt látják az emberek, hogy a kiváló egyéniségek másképen tesznek, mint a többiek; s azt hiszik abban, hogy másképen és nem abban, hogy miképen van a „viczcz."

Igy leszünk a zsenik epigonjai, és mert egy jeles zeneköltő véletlenül haját hosszura növesztette, az orfeumbeli orgonajátszók sem érnek rá nyiratkozni.

Es tévedés azt hinni, hogy a ki igy cselekszik, ostoba. Sok ember van, a ki egy kiváló egyéniségben csak azt látja meg, hogy régi divatu kalapban jár, s kupaszámra issza a feketekávét; az ilyenek aztán mindenkiről, kinek kalapja ócska és fekete kávét tölt magába, azt hiszik, hogy zseniális, vagy legalább is nem közönséges.

Ugy bizony! Senki sem akar közönséges ember lenni.

Harczot inditunk a banálitás ellen, s nem veszszük észre, hogy ma már nem banálisnak lenni: banális.

Eredetiséget hajhászunk, föltünésre vágyunk.

Ezért nem huzodott meg e tárcza sem valamely igénytelen czim alatt, pl:

„Elmélkedés arról, hogy miért iparkodnak az emberek oly tulajdonságokat mutatni, melyekkel eredetieknek látszanak, jóllehet ez nekik kényelmetlen".

Hanem, hogy magára vonja legalább pár oly fiatal ember figyelmét, kiknek ideálja Rózsika, ezt a szép nevet kérte czimül, bár teljesen érdemetlenül, kölcsönbe.

járt, de nem mint a szász néppárt tagjai, hanem mint képviselők. Most is azt mondja, hogy a szásznéppárt programmjában semmi sincs olyan, amely vád tárgyát képezhetné, bár a szász néppártot, mint nemzetiségi politikai testületet törvényesnek nem tartja. Kijelenti, hogy ő ismeri ezt a programmot, melyben semmi sincs olyan, hogy a szászok ne lehetnének a szabadelvüpárt tagjai.

Programmjában kijelentette, hogy a 67-es alapot ugy kivánja fentartani, amint azt alapitói és 28 éve a szabadelvüpárt magyarázták. Ezt az alapot meg védik a költámadások ellen is, bár eddig nincs tudomása arról, hogy ezt akár a közös miniszterium, akár a katonaság megtámadta volna.

A fuzióra nézve kijelentette, hogy nem tartja czélszerünek, hogy a pártalakulások a házban nyilvánosan tárgyaltassanak. Hogy ez a multban nem igy történt, arra nézve példákat hoz fel.

Az egyházpolitikára nézve fönntartja előbbeni nyilatkozatát. Békére törekszik és a felekezeti izgalmak által felkorbácsolt kedélyek lecsillapitására. Ezt majd be is fogja bizonyitani. A tárgyilagos, szigoru kritikát nemcsak szivesen veszi, hanem kéri is. Kéri válaszának tudomásul vételét. (Helyeslés jobbról.)

Györffy Gyula beszélt ezután hosszabban.

Györffyvel a vita véget ért. Csütörtökön a kultuszbudgetet tárgyalják.

IDŐJÁRAS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 753.7 milliméter, délután 2 órakor 752.9 milliméter. **Hőmérsék:** reggel 7 órakor C° + 6.1, délután 2 órakor C° + 10.5. **Szél iránya és ereje:** reggel 7 órakor DN. 6. délután 2 órakor DN. 4. **Felhőzet:** reggel borult, délután borult, esik. **Csapadék az azóbói 24 órában:** 0 milliméter.

A Kölcsey Egyesület egy éve.

— Titkári jelentés. —

A Kölcsey Egyesület titkári jelentését az elmult évről — főbb vonalaiban — az alábbiakban ismertetjük.

Ezen év az előző, ünnepélyektől fényes és zajos 1893-ikihoz képest a csendes, munkás hétköznapok éve volt.

A nemzeti közmüveltség terjesztése lévén az egylet egyik fő czélja, a lefolyt évben is rendezett felolvasó estélyeket. A titkári jelentés a legszebb sikert konstatálja, mely Somogyi Gyula bizottsági elnök buzgólkodásának köszönhető. A hat felolvasó estély közreműködőinek külön-külön fejezi ki a jelentés a hálás elismerést. Ezek a következők: Mágory Ida, Novák Irén, Tonesz Aranka, Robitsek Margit, Delli Emma, Angyal Ilka, Réthy Laura urhölgyek; Szondy Béla, Brankovits György, Kara Győző, Ilosvay Hugó, Somogyi Gyula, Haszlinger Ferencz, Kóbor Tamás, Murai Károly, Herczeg Ferencz, Csécsi Imre, Rónaszéky Gusztáv és Barna Izsó, szerző és Fenyvessy Emil, Balassa Jenő, Gál Gyula, Schönthal Gyula, Buja Sándor, Hőszly Jakab, Dancs Ferencz, Krüger István és Brusch Alajos előadó urak és a Kölcsey-dalkör.

Vázolja a jelentés ezek után Abrai Lajos inditványát, melyet a minap kürölményesen ismertettünk, majd szól a vasárnap délutáni népies felolvasásokról, mely mozgalom Glogováczon, Eleken, Világoson és Szent-Annán ifjusági körök és dalegyletek alakitását eredményezte.

Népiskolák alapitása és segélyezése szintén fontos feladata az egyletnek. A mult évben erre a czélra 46·9 frt 70 krt. áldozott.

Köszönetet mond a jelentés Lauró Albertnek, ki az egyesület könytárát mintaszerüen kezeli.

Az egylet a mult évben, a könyvtár gyarapitására 352.35 frtot forditott: beszereztetett 194 munka, 284 kötetben és 20 füzetben. A jövő évi költségvetésben e czélra 360 frt vétetett föl. Értékes könyvadományokkal járultak a könyvtár gyarapitásához: Szabó Ferencz német-eleméri plébános, ki 30 teljes munkát ajándékozott körülbelül 700 frt értékben. Adományoztak még: Steinitzer Lujza urhölgy, ki 60 kötet könyvvel gazdagitá a könyvtárat, továbbá: Gaál Jenő dr., Kozminszky Lipót, Londesz Elek, Prámer Elemér, Pollák Sándor, Purczel Béla báró, Ring Irén, Wolf Gusztáv és Zöldi Izsó. A könyvtárat a mult évben 324 egyén vette igénybe, — 60-al több, mint 1893-ban, — a kik 20 ezer müvet vettek ki, 4688-al többet mint az előző évben. A könyvtár jelenlegi állománya: 2777 munka, 3830 kötetbe és 625 füzetben, összesen 4918.92 frt értékben.

Szól aztán a jelentés a szabadságharczi ereklyemuzeum ünnepélyes megnyitásáról, annak látogatóiról s az adományokról. A muzeumot megnyitása óta a vendégkönyv tanusága szerint 15300 vendég látogatta, melyből 93-ra 6900, az elmult 94-re 8400 látogató esik. Azon látogatók száma, kik neveiket a vendégkönyvbe be nem irták, 25 ezerre tehető. A muzeum tárgyai, 1894. év folyamán adományozás és vétel utján lényegesen szaporodtak. Nagy értékü adományokkal gyarapitották: Kisteleki Lévai Henrik, a muzeum védnöke, Atzél Péter orsz. képviselő, Kilényi János, Christó Miklós, Csausz Lajos, Oláh György és Márki Sándor dr. urak, nemkülönben grót Königsegg Irma, özv. Bodányi Józsefné, özv. Manaszy-Murányi Erzsébet és Cabdebó Gézáné urnők, kiknek az egyesület köszönetet mond.

A titkári jelentés ismertetését legközelebb folytatjuk.

IDŐJÓSLAS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Januér 23. —

Változó felhőzet. — Helyenként csapadék. — Hősülyedés.

Váltóaláirást kért a királytól.

— Furcsa felségfolyamodás. —

Nagyvárad, január 22.

Erdekes és különös felségfolyamodás érkezett tegnap vissza a kabinetirodából Nagy-Várad városához. Arra a kis szivességre kéri abban Horváth Ödön ismert nagyváradi müórás, kit házassága révén Aradon is jól ismernek, ő Felségét, a királyt, hogy legyen szives neki egy 2000 forintos kölcsönt kieszközölni, aminek nagyon természetesen az lenne a legegyszerübb módja, ha ő Felsége kegyes lenne neki egy 2000 frtos váltót zsirálni.

A szerencsétlen ember a nyáron csődbe jutott s ekkor neje, Sugár Malvin, Sugár Aranka primadonnának a nővére otthagyta őt s Budapesten meginditotta a válópört.

Horváth Ödönt — ki nejét a rajongásig imádja — teljesen lesujtotta ez a tény, s azóta folyton azon van, hogy ujból üzletet nyithasson s nejét visszahozhassa.

Ez azonban eddig nem sikerült neki. Neje még levelére sem válaszolt.

Elborult elmével jár-kel azóta a szerencsétlen ember — mint a „Nagyvárad" irja — a városban. Folytonosan azon töpreng, arról beszél mindenkinek, hogy ő még egyszer pénzhez fog jutni, üzletet nyit és azután visszatér hozzá a felesége.

Ugy látszik, hogy zavaros agyával a pénzszerzésnek azt a módját találta a legbiztosabnak, ha Ő Felségéhez ir ebben az ügyben és fölkéri egy 2000 frtos váltó zsirálására. Egyszerü üzleti levélpapiron irta meg a különös zavaros elmére valló felségfolyamodványt, mely egész terjedelmében igy hangzik:

Horváth Ödön müórás és látszerész Nagyváradon.

Felséges I. Ferencz József apostoli Királyunk!

Ezer bocsánat kéréssel járulok felséges urunk szine elé, azon alázatos kérésemmel mellékelve „Nagyváradi" számot, azon megjegyzéssel, hogy édes atyám korán elhunyt igy saját önerőmből felküzdöttem magam arra, hogy önálló lettem. Söt Öcsém, Horváth L., a Ferencz J., 16. ezred cs. huszártiszthelyettese, mindig pénzzel segitettem, mind ez ideig, de ezután képtelen vagyok. Még pedig a nyár folyamán itt müködő Leszkay szintársulat primadonnájának Sugár Aranka hugát megszerettem és viszont szeretett, feleségül vettem kitért a zsidóhitből. Erre az órások megharagudtak, tudatták a budapesti Stern Antal órásczéggel oly szinben mintha szinésznő lenne, pedig nem való. — Elég volt a czégnek. Táviratilag felhivott azon kérdéssel, miután szegény leányt vett el, irjon alá egy nyilatkozatot ön levő áruk bizomány tárul vannak. Mert ha hitelezet én biztam benne és mindezek daczára én áprilban vettem váltóra ő a czég utólag irta alá velem másnap már végre hajtatott. Igy estem áldozatul.

Azon alázatos kéréssel járulok zsámolya elé, huszár tiszthelyettes öcsém a hadsereg legjobb vivója, nekem büszkeségem, hogy ő felsége apostoli királyunknak tovább is mint derék katona szolgálja, amit hüen meg is tart, azon kéréssel, hogy öcsémet és nőmet tovább is fenntarthassák.

Esedezve kérem nyujtson módot mikor és hogyan juthatnék váltó alakjában 2000 frthoz azon kikötéssel, hogy részletekben is pontosan fogom fizetni, hogy az üzletet ujból kinyithassam. Előbb sziveskedjék öcsémről és magamról informácziót szerezni, hogy becsületes voltunkról meggyőződjön, amit örök hálával és kérni fogjuk ezután és az Isten sokáig éltesse.

Maradok felséges urunknak hűséges alattvalója.

Isten velünk!

Horváth Ödön
nagyváradi müórás.

A furcsa felségfolyamodványhoz mellékelve van a „Nagyváradnak" az a száma, melyben az ő tragédiája és csődbejutása van leirva

A kabinetirodából tegnap egyszerüen visszaküldötték a felségfolyamodványt a városhoz a szokásos intézkedés végett, ami annyit jelent, hogy a szerencsétlen Horváth Ödön ábrándja romba dölt. Ő felsége nem fogja az ő 2000 frtos váltóját aláirni.

HIREK.

Januér 23. Szerda. Róm. kath. naptár: B. A. eljegyzése. — Protestáns naptár: B. A. eljegyzése. — Görögkeleti naptár (január 11.): Teodóz. — A nap kél 7 óra 39 perczkor, nyugszik 4 óra 45 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (szinházépület II-ik emolet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 oráig. Bemenet dijtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Január 27. Az aradi „Vöröskereszt" egylet közgyülése délelőtt 11 órakor (Megyei takarékpénztár.)

Január 27. A Kölcsey-Egyesület közgyülése délelőtt 10 órakor (Városháza.)

Január 27. A tornaegyesület közgyülése délelőtt 10 órakor (Városháza.)

— **A hivatalos lapból.** A király megengedte, hogy Surányi Ferencz honvédezredes a szerb királyi III. osztályu Takova rendjelt elfogadhassa és viselhesse.

— **Az uj miniszterek fogadó napja.** Perczel Dezső belügyminiszter értesülésünk szerint minden szerdán d. u. 3-tól 4 óráig tartja az általános kihallgatást. Daniel Ernő kereskedelmi miniszter minden Hétfőn d. u. 3 órakor ad általános kihallgatást. Erdély Sándor igazságügyminiszter minden csütörtökön d. u. 1 órakor fogad; első fogadása azonban csak jövő hét csütörtökjén, január 31-én lesz.

— **Főuri esküvő.** Nagy és fényes esküvőnek volt szinhelye tegnap délelőtt a budapesti, Jézus szent szivéről nevezett templom. Ekkor vezette ugyanis oltárhoz Széchenyi Antal grót, cs. és kir. kamarás és tartalékos hadnagy Wenckheim Krisztina grófnőt. Mondanunk sem kell, hogy az esküvő a főuri világ általános éldeklődése mellett ment végbe. A templomot teljesen megtöltötte a meghivott aristokraták serege, kik pazar fényt fejtettek ki az esküvő diszének emelése czéljából. Az esketési szertartást Schlauch Lőrincz, nagyváradi bibornok végezte, fényes segédlettel. A fiatal pár az esküvő után vonatra ült, s tegnap este hét órakor érkezett Aradra, honnan az aradcsanádi egyesült vasutak különvonatán Borosebesre, állandó tartózkodási helyére utazott. Ott a királynapokból hires kastélyban fognak lakni.

— **Wekerle bucsuja.** Az ország feledhetlen pénzügyminisztere Wekerle Sándor, bucsuzik a pénzügyigazgatóságoktól. Az aradi pénzügyigazgatósághoz érkezett leirata igy hangzik:

Azon huszonnégyévet meghaladott időszakban, amelyet a pénzügyi szolgálatban eltölteni szerencsém volt s különösen azon közel hat évet kitevő időben, amelyben a pénzügyminiszterium élén állottam, az összes tisztikar soha nem lankadó, ernyedetlen ügybuzgalmával és sokszor nehéz viszonyok között önfeláldozással párosult odaadással működött közre azon fontos feladatok megoldásában és keresztülvitelében, melyeket állásom elém szabott. Most, midőn a pénzügyminiszterium vezetésétől visszalépek s e jeles tisztikartól, melyet nem csak becsülni, hanem tisztelni is tanultam, bucsut veszek: szivesen felhasználom az alkalmat arra, hogy a pénzügyi szolgálatban álló összes tisztikar minden egyes tagjának őszinte elismerésemet és köszönetemet fejezzem ki azon soha nem csüggedő buzgalomért és kitünő közreműködéseért, a melyet mindenkor tanusitottak s mely nélkül a fennállott nehéz viszonyok között az ország érdekében működni és állásom kötelességeit teljesiteni képes alig lettem volna.

Budapest, 1895. január 15.

Wekerle Sándor.

— **A Maros vizállása**, s a zajlás teljesen megnyugtató. A viz emelkedése nevetségesen csekély: öt czentiméter. A vizjelző jelenleg 1.9 métert mutat nulla felett. Allandó apadás várható.

— **Az uj belügyminiszter és a jegyzők.** Perczel Dezső belügyminiszter tegnap délben fogadta az országos központi jegyzőegyesület tiztagu küldöttségét, mely székfoglalója alkalmából tisztelgett nála. A küldöttség szónoka: Kuncze Imre, az egyesület elnöke, szép beszédben üdvözölte Perczel Dezsőt, mint kipróbált gyakorlati közigazgatási kapaczitást. Bizalommal és reménynyel tekint az ötezer főnyi magyar jegyzői kar a Perczel Dezső belügyminisztersége elé, hivén, hogy épp a közigazgatás körében szerzett gazdag tapasztalásai méltányos birájává teszik az uj belügyminisztert a jegyzői kar kivánalmainak, s ha reformról lesz szó, annak megalkotásában nem fogja figyelmen kivül hagyni épp a közigazgatás legjobban megterhelt munkásait. A miniszter igen szivesen fogadta a tisztelgő küldöttséget. Kijelentette, hogy közigazgatási hivataloskodása során megtanulta ismerni és becsülni a sokféle, nehéz kötelességét hiven betöltő jegyzői kart. Nézete szerint nemcsak a nemzetiségi vidékek, hanem minden egyes falu jegyzője fontos kulturális missziót teljesitő ezt figyelmen kivül hagyni soha sem fogja.

— **Az uj utczák táblái.** Tudvalevő, hogy Arad város törvényhatósága több utczának, utnak uj neveket adott. Az utczák uj táblákkal lesznek jelölve, melyeknek mintái tegnap érkeztek meg Budapestről, a Steiner Armin és Ferencz czégtől, mely a megrendelést teljesiti.

— **A katonai kiképzés** érdekében minél kevesebb altisztnek a tulajdonképeni katonai szolgálattól való elvonása mutatkozván kivánatosnak, a honvédelmi miniszter azt a rendszabályt vette czélba, hogy a népfölkelési nyilvántartóságoknál irnoki minőségben alkalmazott altisztek egy része helyett polgári napidijasok vagy erre alkalmas nyugallománybeli tisztek használtassanak föl. E rendszabály folytán a napidijak összege némileg tul fogja haladni ez idén ama kiadásokat, melyek az altisztek illetékei gyanánt eddig fölmerültek, de ezzel szemben viszont a honvédség ezen értelmesebb elemeinek a hivatásszerü katonai szolgálatban való intenzivebb kiképzése válik lehetővé.

— **Sándor szerb király és Natália exkirályné találkozása.** Sándor szerb király — mint illetékes forrásból vett értesülés nyomán táviratozzák — rövid idő mulva megvalósitja a rég tervelt találkozást anyjával, Natália exkirálynéval. — A fiatal király e hét végén, pénteken este az orient-express vonattal Belgrádból egyenesen Biarritzba utazik, a hol nyolcz napot fog együtt tölteni anyjával. — Visszautazóban néhány napig Párisban fog időzni, hogy ott apját, a beteg Milán királyt meglátogassa. Ez idő alatt, noha inkognitóját szigoruan megőrzi az egész utazás alatt, látogatást tesz Faure köztársasági elnöknél. Simonovic ezredes, Natália királyné udvarmestere, a ki titkos megbizatásból hosszabb ideig volt Belgrádban, a közeli találkozás miatt holnap elutazik Biarritzba.

— **Hoyos gróf balesete.** Sulyos baleset érte — mint nekünk táviratozzák — gróf Hoyos alezredest Temesvárott. Az alezredes sétakocsizást tett a városban, mikor a lovak megbokrosodtak s a kocsit az utcza korlátjához ütötték, ugy, hogy a kocsi teljesen eltört. A gróf a kocsiból kiesett és sulyos sérüléseket szenvedett.

— **Farkasok kerestetnek.** A téli szezonban mindennapi eset, hogy az erdőben, vagy a gyalogutakon az utasok farkasokkal találkoznak, a melyeket pedig éppenséggel nem kerestek. Annál különösebb, hogy valaki a maga jószántából keressen farkasokat. Pedig ez is megtörtént, a mennyiben egy temesvári ujság szerkesztőségéhez a következő levél érkezett:

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Minthogy Temesváron egészen idegen vagyok, legyen olyan jó, tudassa velem, hol lehetne 20 darab eleven, fiatal farkast kapni. Allatszeliditőnő vagyok, s ezért van szükségem az állatokra.

Tisztelettel:

Fischer Gizella.

A temesvári ujság legvállalkozóbb riporterét küldte ki, hogy tudakozódjék, hol lehetne a farkasokat megkapni, de a riporter minden eredmény nélkül tért vissza mivel hogy ő farkasokat csak a szerkesztői ollóval tud találni.

— **Lévay József kitüntetéséhez.** Borsodvármegye törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt rendkivüli közgyülést tartott abból az alkalomból, hogy Lévay József alispánt, a költőt, a harmadosztályu vaskorona renddel tüntették ki. A közgyülési terem egészen megtelt közönséggel, a karzatok hölgyekkel. Miklós Gyula főispán lendületes beszéd után Lévay mellére tüzte az érdemrendet, a közgyülés lelkes éljenzése mellett. Majd Lévay tartott érzelemteljes, költői szárnyalásu szónoklatot, megköszönve az ünnepeltetést. Mindkét beszédet Radvány kir. tan. inditványára egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vették. Délben fényes bankett volt a Korona-szállóban Lévay tiszteletére.

— **A megbicskázott Apponyi.** Ennél az esetnél édes keveset használt a normális immunitás. Apponyi urnak be kellett venni a bicskát mindenáron, mert beadta neki Bertók Lajos. Ugy történt a dolog, hogy Apponyi Nagy János, (aradi nemzeti párti „normalista") és Bertók Lajos (liberális) összekülömböztek, mivel a fuziót létesiteni nem tudták. S a dolog vége az lett, hogy a liberális normalista belemártotta antiklerikális bicskáját Apponyi hátába, ki most ágyban fekve egy iskolai dolgozaton töri a fejét, melynek czime lesz: „A brutális szabadelvüek."

— **Dreyfus kapitányról.** A szerencsétlen Dreyfus kapitányt, mint egy távirat jelenti, a la-rochelli pályaudvaron a 123-ik ezred egy tisztje főbe ütötte. Mikor kocsiba ültették, a fején levő csuklya alól vér csorgott alá. A tömeg gyufákkal világitott a kapitány arczába. Minden oldalról hangzott a „vizbe vele!" kiáltás. Mig a kikötőbe ért, sürü kőzápor törte össze a kocsi ablakait. Saint-Martin-Re-ben, ideiglenes fogsága helyén, mielőtt a czitadellába belépett, a kapitány igy szólt környezőihez:

— Igazuk van az embereknek! Én is meglyncheltem volna az árulót! Eljő a nap, amikor majd bocsánatot fognak tőlem kérni mindezekért.

— **Magyarázat.** Förgeteg János odalent a szegedi tanyák között megkapván az adóintést, nagyot néz, mert megnőttek már megint a numerusok.

— Ejnye, hejnye . . . .

Ennélfogva befog s bemegy az ügyvédhez a városba.

— Ehun-e, nézze, maga jobban érti.

S nyujtja át a papirost.

— Hát azután? — kérdi az ügyvéd.

— Hát azt mongya mög, mér fizetöm én ezt az adót?

Mondja neki az ügyvéd:

— Azért, mert él kend.

Förgeteg a nyakát lehajtja, csizmájával sikálja kevéssé a padlót s elgondolkozva szól:

— Azér . . . .

— Hát.

Már erre mit lehessen felelni. Elveszi az irást, zsebre teszi s mikor beletette, bele is néz a zsebébe, hogy ugyan benne van-e. Azután megindul s s megy kifelé és lassan birizgálva az ajtókilincsen, még egy szót visszaszól:

— De kár, hogy kis koromban nem ütött agyon az apám.

— **Halál az élővizcsatornában.** Nagyon berugott Sztanosik János, aradi gyári munkás. Csak ugy tántorgott mikor hazafelé ment. A köhidnál már nem birták a lábai, összeesett. Szerencsétlenségére a vizbe fordult, hol megfulladt. A mikor ráakadtak, halva volt.

— **Szlatin bej szökése.** Egy Rómából érkezett táviratban jelentik: Kasszalában az a hir terjedt el, hogy Szlatin bej a mádi fogságából elmenekült s e napokban Rómába fog érkezni. Szlatin bej bécsi születésü, jelenleg 39 éves férfiu. Már 17 éves korában Afrikába ment, a honnan visszatérve, beállott a közös hadseregbe s mint tartalékos hadnagy végig küzdötte a boszniai hadjáratot. Azután ujból Afrikába tért, a hol főleg Szudán vidékét tanulmányozta. Gordon pasa csakhamar felismerte a bátor fiatal ember hasznavehetőségét és megtette őt a darai kerület kormányzójává. Ezzel egyidejüleg bejnek nevezte ki. A bej Mohamed Achmed fellépése óta végigküzdötte a mádi rémuralmának összes fázisait, egészen odáig, a mig a mádi Hicks pasa seregét 1883-ban tönkre verte. Szlatin bej 27 csatában vett részt, bámulatos hősiességgel küzdött a tulnyomó erő ellen, de utoljára kénytelen volt magát röviddel Kartum eleste előtt megadni. A mádi fogságában aránylag nem volt rossz sorsa, mert a lázadó fővezér kellő tiszteletet biztositott a rettenthetetlen hős bejnek; csak akkor kellett eltürnie azt, hogy lánczra verjék, mikor első izben meg akart szökni. Az, hogy Szlatin bejnek sikerült volna a mostani szökése, még megerősitésre vár, ámbár ismerve a bej bátorságát, nem látszik egészen kizártnak.

— **Kitiltott román naptár.** A „Calendaru penzu toti romanie" czimü naptárt a magyar szent korona országainak területéről a belügyminiszter kitiltotta, minél fogva a kereskedelmi miniszter attól a postaszállitás kedvezményét megvonta.

— **A köztársasági elnök képe.** Casimir-Perier elnök lemondásával kapcsolatban Párisból a következő jellemző apróságokat vesszük. A miniszteriumokban csak tiz nap óta foglalta el Casimir-Perier képe Carnot arczképének helyét. A vidék polgármesteri hivatalaiba pedig éppen a napokban küldték szét azt a 30.000 szines arczképet, amely Pierre Petit fényképész müterm ében késztült. Általános a kérdés, hogy mi tevők lesznek a szétküldött képekkel. Más oldalról pedig sok festő és szobrász, aki a leköszönt elnök arczképén dolgozott, a legközelebbi „Salon" számára, gonosz zavarban van. A „Figaró" különben három olyan festőt nevez meg, akik a következő tárgyu festményen dolgoztak: „Casimir-Perier az önkéntes csapatok kapitánya Baguena mellett karjaiba fogja föl a sebesült Dampierre őrnagyot." Mi lesz most e képpel? Sem azt a bizonyos kis piros szalagot nem várhatják érte, sem jó vásárt nem csaphatnak vele. A „Figaro" azt tanácsolja a müvészeknek, hogy fessenek egy aranyzsinórral többet az egyenruhára, változtassák meg a fejet és Casimir-Perier kapitányból csináljanak egy Faure nevü zászlóaljparancsnokot. A történelem nem nagyon bánja, a vászon és a márvány pedig hamarább vevőre akad.

— **Kolbász estély.** Leszált az est — mely mindent feketére fest — asszonyt kolbászt, házat — s halászhat — ki a zavarost ismeri — s kezét tilosra tenni meri. — Igy történt — hogy a sötét — Kossuth utczában — az 54. házban — elveszett — egy szelet debreczeni kolbász — és sok más — koszt. — A foszt — ogató — óh mindenható — ellépett. — E végett — a policzáj nyomoz.

— **Az „Amerikai Nemzetőr" gyásza.** A legrégibb amerikai lapot az „Amerikai Nemzetőrt", a mely nagyon sok szolgálatot tett az Amerikában élő magyaroknak, gyász érte. — Felelős szerkesztője Erdélyi Székely Gusztáv — mint egy kábeltávirat tudatja — e hó

20-án hosszu betegség után meghalt. Az elhunyt 42 éves volt, Maros Vásárhelyen született. 1882-ben kiment Amerikába s sok viszontagságok után Chikagóban dohánytőzsdét nyitott. Üzlete azonban megbukott, ekkor egy new-yorki nyomdász: Nyitray Emil ajánlatot tett neki és eladta nyomdáját, valamint az „Amerikai Nemzetőr"-t. Az elhunyt a nyáron itt járt Budapesten és a józsefvárosi plébánia templomban oltárhoz vezette özvegy Sarlay Józsefnét. Tiznapi itt időzése után a feleségével együtt visszautazott New-Yorkba. Az ottani magyarok az elhunyt szerkesztő temetésén testületileg jelennek meg.

— **Száz nő halála egy fürdőben.** A telicsáni földrengések áldozatairól még csak most érkznek a megrenditő hirek. A 14 hónap előtt földrengés által elpusztitott és később ismét felépitett Kuschan város e hó 17-én földrengés következtében ismét romba dőlt. Igen sok baleset történt. Egy fürdőben 100 nő lelte halálát.

— **Árverés a vasuton.** Az aradi államvasuti üzletvezetőség közhirré teszi, hogy a csabai állomáson f lyó hó 28-án reggel fogják elárverezni a kézbesithetlen és felesleget képező tárgyakat.

— **Köszönet.** Az aradi takarék- és segélyegylet az aradi tanitótestületek segélyalapjának öt forint adományt juttatott, melyért köszönetét fejezi ki az elnökség.

— **Pályázatok.** Utmesteri állásokra Temesmegyében február 15-ig; telekkönyvvezetői állásra a szászkabányai járásbiróságnál 2 hét alatt; aljegyzői állásra a beszterczebányai járásbiróságnál 2 hét alatt; fogalmazó-gyakornoki állásra az egri pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 26. Az aradi kereskedő ifjak közművelődési körének hangversenynyel egybekötött tánczestélye (Fehér Kereszt.)

Január 26. Az első aradi iparosok betegsegélyző-egyletének tánczvigalma (Vadember.)

Február 1. Özv. Somogyi Józsefné növendékeinek tánczpróbája (Fehér Kereszt.)

Február 2. Iparosifjak bálja (Iparosház.)

Február 9. Az aradi tornászok társasestélye a Krispin-teremben.

Február 15. Az aradi polgári jótékony nőegylet jelmezbálja (Fehér Kereszt.)

(=) **Monstre álarczos bál.** Az egyesült vasutak munkásaiból alakult „Szárnyaskerék" dalkör, mely rövid fennállása óta is már több sikerült tánczmulatságot rendezett, az idén nagy álarczos bált rendez. A rendezőség nagyban serénykedik, hogy a bál müsora minél inkább mulattató legyen. Lesz ott szent-pétervári hózivatar, jeruzsálemi nemzeti tánczok, kókusz-tánczok, dijfánkevés, világpósta, 100 éves jósnő, Carneval herczeg bevonulása és még sok szórakoztató. A meghivókat már kezdi szétküldeni a rendezőség. Az álarczos bál február 21-én lesz a „Fehér Kereszt"-ben. Két zenekar fog közreműködni s a tiszta bevétel jótékonyczélra megy. Belépti-dij: előreváltott jegy személyenkint 80 kr., a pénztárnál személy-jegy 1 frt. Karzat-jegy az első sorban 2 frt, a 2-ik sorban 1 frt. Jegyek előre válthatók: Hoffmann Antal, Dürr Testvérek, Glück Dezső, Kilényi C. és Társa, Löwinger Gyula, Erfyel Gyula, Kappel Zsigmond üzleteiben és a műhelytelepen a pénztárnoknál és a rendezőségnél. Kezdete 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

(=) **A kurticsi izr. nőegylet bálja.** A „Kurticsi izr. nőegylet" által folyó évi január hó 26-án saját alapjuk javára, a nagy kávéház disztermében jótékonyczélu zártkörü tánczvigalom rendeztetik, melyre a belépti-dij: személyjegy 1 forint, családjegy 2 forint. Kezdete esti 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

(=) **A szemlaki társadalmi olvasókör** f. hó 19-én a kör megnyitási ünnepélyén zártkörü tánczvigalmat rendezett, mely igen fényesen sikerült s a kör könyvtára javára 17 forintot jövedelmezett. A tánczvigalom másnap reggel 7 órakor ért véget.

SZINHAZ, IRODALOM, MÜVESZET.

A szinház müsora:

Január 23. (Szerda) Pry Pál, vigjáték.
Január 24. (Csütörtök) III. Richard, tragoedia.
Január 25. (Péntek) Cziterás, operette.
Január 26. (Szombat) Éva grófné, szinmű, Voss Richardtól. (Először.)
Január 27, (Vasárnap) Délután: A primadonna, bohózat; este: Bukow, a székelyek hóhéra, szinmű.

* **Fáy Szeréna Bécsben.** Fáy Szeréna, a Nemzeti Szinház kitünő müvésznője, tegnap irta alá a szerződést, mely öt évre a Deutsches Volkstheaterhez köti. A szerződés szerint a müvésznő évenkint 15,000 forint fizetést kap. Öt éven belül a szerződés mindakét fél részéről felbonthatatlan.

* **Magyar lányok.** Tutsek Anna képes heti lapjának, a Magyar Lányoknak legutóbbi száma változatos, gazdag tartalommal jelent meg. E számba a szerkesztőn kivül B. Büttner Ida, Kemechey Jenő, Békási Helén és Tábori Róbert irtak. Melegen ajánljuk a szülők és a serdülő leányok figyelmébe ezt az igazán szép. feladatának minden tekintetben megfelelő, elegáns és mégis olcsó lapot, mely a Singer és Wolfner czégnél rendelhető meg. (Budapest, Andrássy-ut, 10.)

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Halálos fejszecsapás.** Blázs Juon még három év előtt követte el azt a tettet, melyért most hirdették ki a harmadbiróság itéletét. Blázs Juon 1892. október 13-án hazafelé tartott Tauczra. Mikor haza érkezett nem találta otthon feleségét, de feltünt neki, hogy a tornáczon van vetve ágy. Lesbe állt és várta a történendőket. Kevésre reá jött a felesége s utána szeretője. A férj rejtek helyéből dühbeborulva látta mint fonódnak össze bünös öleléshe. Ekkor kiugrott és a fejszével, a mit hirtelen előkapott lecsapott a szeretőre, ki az ütés alatt holtan bukott össze. Az aradi kir. törvényszék a sok enyhitő körülményt tekintve 6 hónapi börtönre itélte Blázs Juont. Az első biróság ezen itéletét ugy a tábla, mint a kuria helyben hagyta.

SPORT.

+ **Hajtóvadászatok Pankotán.** Levelezőnk irja: Herczeg Szulkovszky pankotai uradalmában e hó 19-én 20 és 21-én nagy hajtó vadászatokat tartottak. Első nap a „Kopasz"-hegy mellett elterülő mezőségen folyt a vadászat, eredmény 90 nyul. Második napon a „Kopasz"-hegyen levő cserjésben, eredmény: 116 nyul, 4 róka. Harmadik nap a Kerekipusztán, eredmény mintegy 125 nyul. A vadászaton részt vettek: Kabdebó ezredes, Gaudernack József aradi huszárezredes, Fuchs és Orel huszár századosok, Kabdebó főszolgabiró, Németh telekkönyvvezető, Kaufmann Ignácz, Abfall Ferencz földbirtokosok, Asbóth Gyula, Tagányi Sándor dr., Póka felügyelő, Jankó intéző, Szántai gazdatiszt s Faller erdész. Vadászat után minden nap az uradalmi kastélyban nagy ebéd volt.

TÁVIRATOK.

A hátralévő javaslatok sorsa.

Budapest, január 22. (Saj. tud. táv.) A hátralévő két egyházpolitikai javaslatot még ezen hóban a főrendiházban napirendre tüzik, és ha nem is nagy, de mégis többséggel elfogadják.

Az országos kiállitás elnöke.

Budapest, január 22. (Saj. tud. táv.) Kormánykörökben óhajtják, hogy Lukács Béla volt miniszter megtartaná a kiállitás elnökségét.

Atzél-Karsay párbaj.

Budapest, január 22. (Saj. tud. táv.) Ösmeretes az a párbajügy, mely Atzél Béla báró és Karsay Sándor között lefolyt. Karsay részt akart venni (a meghivás folytán) a nemzeti kaszinó által a király koronázási jubileumán szervezett lovasbandériumán, de jelentkezését — minthogy ki volt mondva, hogy vágott farku lovakkal részt venni nem lehet — Atzél törülte az ivből. Igy támadt a párbaj, mely alatt Atzél keresztül lőtte Karsayt. E párbaj ügyét ma kellett volna a törvényszéknek tárgyalni. Karsay meg is jelent, de mivel Atzél igazolványt küldött be, hogy jelenleg Londonban van, a tárgyalást elhalasztották.

Josika br. hivatal átvétele.

Bécs, január 22. (Saját tud. táv.) Josika miniszter ma Bécsbe érkezett, és holnap átveszi hivatalát.

A bolgár fejedelemnő utja.

Bécs, január 22. (Saj. tud. távirata.) Mária Lujza, Ferdinánd bolgár fejedelem neje, tegnap este kiséretével együtt innen Szófiába tért vissza.

Vértelen párbaj.

Berlin, január 22. (Saj. tud. táv.) Udvari titkok elárulásával vádolt Kotze báró szertartásmester helyett unokaöcscse Kotzé százados megverekedett Schrader kamarással, a rágalmak állitólagos terjesztőjével. A párbaj vértelen kimenetelü volt.

Casimir Perier válópöre.

Páris, január 22. (Saj. tud. táv.) A volt elnök, Casimir Perier válópört inditott a felesége ellen. Hirlik, hogy ép a fenyegető botrányok kitörése késztette a lemondásra.

Erőszakoskodó török rendőrök.

Konstantinápoly, január 22. (Saj. tud. táv.) Az angol pósta levélhordóját, hamis pénz terjesztésének ürügye alatt török rendőrök elfogták, a leveleket tőle elvették, s őt megsebesitették. A levelek között nyilván az örmény kegyetlenkedésekre vonatkozó levelezést kerestek. A dologból óriási botrány lett. Cobb angol postaigazgató követelte a leveleket, s azokért dulakodott is a rendőrfőnökkel. Végre a főkonsul kiszabaditotta őket. A nagykövet azonnal a portánál követelt elégtételt.

Az időjárás.

Konstantinápoly, január 22. (Saj. tud. táv.) Mig a tél még Olaszországban és Sziciliában is szokatlan hideggel és szigorral állott be, addig itt Konstantinápolyban s egyáltalán Törökország nagyobb részében már huzamosabb idő óta a legenyhébb időjárás uralkodik.

A német császár születés napja.

Konstantinápoly, jan. 22. (Saj. tud. táv.) Az ittlakó németországi alattvalók jan. 27-ikét a német császár születése napjának évfordulóját ünnepélyesen fogják megülni. A konstantinápolyi német nagykövet e napon estélyt fog adni, melyre az összes ittlakó németországi alattvalókat megfogja hivni.

Harcz a sztrájkolókkal.

Brooklyn, január 22. (Saj. tud. táv.) A lóvasuti sztrájkolók a katonasággal egész harczot vivtak. A sineket ágyukkal őrizik. Az összeütközésnél a katonaság

sortüzet adott, minek következtében sokan halálosan, és sokan könnyen sebesültek.

A görög király lemondása.

Athén, január 22. (Saj. tud. táv.) A király lemondásáról terjesztett hir alaptalan, az észlelhető nyugtalanságok jelentéktelenek.

Gurkó utódja.

Varsó, január 22. (Saját tud. táv.) A lengyelek keserüen hallották Suvalov uj kormányzótól dicsérni kitünő elődjét, Gurkót. — Attól tartanak, hogy Suvalov folytatja Gurkó kegyetlenkedéseit.

Elfogott sikkasztó.

Pétervár, január 22. (Saj. tud. táv.) Varsóból érkezett jelentések szerint az ottani Diskonto-bank sikkasztó pénztárosát e napokban letartóztatták. Csekély összeg kivételével az egész elsikkasztott pénzt nála megtalálták.

KÖZGAZDASÁG.

A kereskedelmi- és iparkamarából.

— Teljes ülés, január 22-én. —

Népes ülése volt tegnap, kedden az aradi kereskedelmi és iparkamarának Éles Armin alelnök elnöklete alatt, a ki mindenekelőtt bemutatta Grünwald Ferencz kamarai elnök lemondó levelét, kifejezést adván a kamara sajnálatának a fölött, hogy a hosszu évek során át fáradozott buzgó vezetőjének megmásithatlan elhatározása megválni az ügyek eléről.

A teljes ülés a közös bizottság javaslatára sajnálkozással vette tudomásul a lemondást és elhatározta, hogy Grünwald Ferencznek a kamara elnöki tisztében 14 éven át kifejtett önzetlen buzgó tevékenységéért jegyzőkönyvébe iktatja köszönetét és erről a lemondott elnököt átiratilag értesiti.

Az igy megüresedett elnöki állás betöltése tekintetében akkép határozott a kamara, hogy az elnökválasztás a legközelebbi teljes ülés napirendjére tüzetik ki. Ezen ülés ideje Bing Vilmos, Wadovszky Gusztáv és dr. Marschall titkár felszólalásaik után februárhó 5-ikére tüzetett ki.

Ezután Eles Armin alelnök bemutatta Lukács Béla volt kereskedelemügyi minister bucsuzó leiratát, melyben köszönetet mond a kamarának azon támogatásért, melyben őt részesitette, — és Dániel Ernőnek, az uj kereskedelemügyi miniszternek beköszöntő körlevelét, melyben a kereskedelem és ipar támogatását igéri. A kamara elhatározta, hogy mindkét leiratra válaszol; a volt miniszertől elbucsuzik, az uj minisztert pedig üdvözli s kijelenti, hogy mint eddig, ezentul is kötelességének fogja ismerni a fontos közgazdasági érdekek elömozditását, egyben ajánlja a kamarai kerület emez életérdekeit jóakaró figyelmébe.

Bemutatták azután Varga József kamarai beltag levelét, melyben tudatja, hogy kamarai tagságáról nagy elfoglaltsága miatt lemond. Helyébe a sorban következő póttag: Rajta György hivatott be.

A kereskedelemügyi miniszter ama leiratát, melylyel közli, hogy a kamara évi jelentésében foglalt óhajokat és kivánalmakat tárgyalás alá fogja venni — és ama leiratát, melyben a nagy monografia anyagának elkészitésére kitüzött határidőt szeptember végéig meghosszabbitja, tudomásul vették. Biener Bernát levelező tag elhunytát részvéttel vette a teljes ülés tudomásul.

Ezután a titkári jelentés következett, majd Uj-Szent-Anna községnek véleményezte a kamara a helypénzszedési jog engedélyezését, Hátszeg város ama kérelmét ellenben, hogy az állatfelhajtási dijakat felemelhesse, elutasitólag intézte el a teljes ülés.

A pénzügyminiszter beküldte a kamarának az egyenesadókreformjára vonatkozó munkálatokat tanulmányozás végett. A teljes ülés nem akarva eléje vágni a megválasztandó elnök intézkedési joganak, kiadta a munkálatokat az elnökségnek, hogy azokat szakbizottság alakitása utján tárgyaltassa és a tárgyalás eredményéhez képest jelentést és javaslatot terjesszen a kamara elé.

A brassói kamara a gyógyszerek, anyag és méregáruczikkek árulását korlátozó 1875-ik évi belügyminiszteri rendelet reviziója iránt irt fel a kormányhoz. Az aradi kamara tekintettel arra, hogy a technika fejlődése és az élet követelményei a rendelstet rég tulszárnyalták, hasonszellemü felterjesztést intéz a kereskedelemügyi miniszterhez.

Végül a számvizsgáló bizottságot alakitották meg Szontagh Gyula elnöklete alatt Magyari Ferencz és Gyulai István tagokból.

= **Elhalasztott kiállitás.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter leirata alapján az aradi keresk. és iparkamara tudatja az érdekeltekkel, hogy a f. évre Kiewben tervezett nemzetközi kiállitás 1897-re halasztatott el.

= **Az ágió.** A vámilletékeknek ezüstben történő fizetésénél vagy biztositásánál, a törvény értelmében szedendő aranyárkelet-pótlék 1895. évi február hóra huszonhárom és fél ($23^1/_2$) százalékban állapittatott meg.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog czég jelentése. —

Budapest, január 22.

Gabonaüzlet: Ma nem adatott ki hivatalos jelentés.

Határidőüzlet: Amerikából érkezett lanyha jegyzésekre, nálunk is igen lanyhán indult s tekintettel a lanyha vásárlásra zárlatig még lanyhább lett. — Tengeri szintén lanyhán indult, s gyenge vásárlási kedv mellett 3—4 krral lanyhábban zárult. Zab és rozs csekély üzlet mellett lanyhák.

Zárul 11 órakor

Buza márczius—április 1894	6.96—6.97
Buza szeptember—október 1894	6.57—6.58
Tengeri május—junius 1894	5.54—5.56
Tengeri őszre	6.23—6.25
Zab márczius—április 1894	—.——.—
Zab őszre	6.——6.01
Káposztarepcze	10.70—10.75

Külföld: New-York: buzára $1^5/_8$—$1^5/_8$, tengerire $1^1/_8$—$1^5/_8$ lanyhább, Chicago: buzára $1^1/_8$—$1^3/_4$, tengerire $1^1/_4$—$1^5/_8$ lanyhább, Páris változatlan, Liverpool élénk, London lanyha.

Értéktőzsde: A tegnapi tetemes ellanyhulás után ma szilárdan indult az üzlet, s külföldi szilárdabb jegyzésekre s az itteni élénk vásárlási kedvre, ugy nemzetközi mint helyi papirok pár frttal emelkedtek.

Zárul 11 órakor:

Osztrák hitelrészvény	411.90
Magyar hitelrészvény	503.25
Osztrák államvasut	497.25
Rima-Murányi	84.75
Déli vasut	104.50

Vetőmagvak.

(Haldek Ignácz magkereskedő heti jelentése.)

Vörösheremag. A mult héten jelzett kellemes irányzat e héten is tartotta magát, a nélkül, hogy az árakban változást idézett volna elé. A forgalom azonban valamivel élénkebb volt és mintegy 500 métermázsa jó középminőségü erdélyi áru került a piaczra, melyek 62—64 frton keltek el. A kinálat folyton tart.

Luczernamag. A forgalom magyar luczernamagban e héten csekélynek mondható, mivel több magkereskedő Olaszországból érkező ajánlatokat vett figyelembe, annak daczára, hogy a magyar luczerna mag értéke illetve terméshozama az olasz magot messze tulszárnyalja; az utóbbinak egyedüli előnye az, hogy igen jól tisztitva kerül a piaczra, miért is annak aranka mentesitése, illetve ólomzároltatása sokkal gyorsabban eszközölhető, mint a rendszerint arankás magyar árué. Néhány tétel olasz luczernamag 52.50 frtjával köttetett. A magyar luczerna mag ára minőség szerint 42—50 frt között váltakozott.

Répamag. Mint az eddigi kisérletekből kiderült, az idei répamagvak igen nagy része alacsony csiraképességü és ugy látszik, hogy a készletek magas csiraképességü, jó magvakban, a külföldi megbizható termelőknél már nagyon megcsappantak, ugy, hogy a jó és kevésbbé jó áru között már ma is métermázsánkint 10 frt az árkülömbség.

= **Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok.** 1895. évi jan. hó 21-én. Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) 41.5—42. krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 41.5—42. krig. Fiatal nehéz (pkint 320 klgron felüli sulyban) 43.—44. krig. Fiatal közép (pkint 251—320 kirg sulyban) 43.—43.5 krig. Fiatal könnyü (pkint 250 klgr. terjedö sulyban) 43.—44. krig II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 41.5 -42. krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. sulyban) 42. —42.5 krig. — Könnyü (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 43.—44. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klg. felüli sulyban) 42.—42.5 krig. Közép (páronkint 220—260 klgr. sulyban) 42. —42.5 krig. — Könnyü (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 40.5—41.5 krig. Sertéslétszám 1895. jan. hó 18-án volt készlet 118,232 darab. 1895 jan. hó 20-án felhajtatott: 3074 darab. 1895. jan. 20 án elszállittatott. 3074 drb. 1895. jan. 21-én maradt készletben 118,239 drb. — A hizottsertés üzletirányzata: Lanyha.

Szeszüzlet.

— Január 22. —

Mai jegyzéseink: Keszáru nagyban nyers szesz 52.75, kicsinyben 53.— nordo nélkül per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitása. —

Budapest, január 22. d. u. 5 óra.

Fajt	Irányzat	100 klg. ár frttól	frtig
Buza bánsági uj	...	6.50	6.75
Buza tiszavidéki	...	6.55	6.80
Buza pestvidéki	...	6.50	6.75
Buza fejérmegyei	...	6.50	6.75
Buza bácskai	...	6.60	6.85
Rozs uj, I-ső rendű	...	5.45	5.50
Rozs uj, II-od rendű	...	5.40	5.45
Arpa takarmány	...	5.80	6.15
Arpa égetni való	...	6.30	6.80
Arpa sörfőzdei	...	7.15	8.15
Zab	...	5.40	6.30
Tengeri bánsági	...	6.10	6.15
Tengeri másnemű	...	6.—	6.05
Káposzta-repcze bánsági	...	—.—	—.—
Köles	...	6.20	6.80
Határidőre: Buza szept.-okt.	...	6.59	6.60
Buza márcz.-ápr.	...	6.93	7.—
Buza máj.-jun.	...	5.54	5.56
Rozs szept.-okt	...	6.20	6.25
Tengeri jul.-aug.	...	—.—	—.—
Tengeri aug.-szept.	...	—.—	—.—
Tengeri októberre	...	—.—	—.—
Zab márcz.-ápr.	...	6.—	6.02
Zab szept.-okt.	...	—.—	—.—
Káposzta-repcze aug.-szept. 1894.	..	10.70	10.80

Aradvárosi szinház.

Évadbérlet 110. szám. Havibérlet 10. szám.

Szerdán, 1895. január 23-án

Pry Pál

Vigjáték 5 felvonásban. Irta Poole. Forditotta: Csiky G.

SZEMÉLYEK:

Hardy, nyugalmazott ezredes	Balassa J.
Eliz, leánya	Novák Irén.
Frank, unokaöccse	Tompa K.
Witherton, agglegény	Gál Gyula.
Stanley Archibald	Czakó V.
Harry, fia	Benedek Gy.
Pry Pál	Foriss Pista.
Grasp, Witherton házfelügyelője	Szendrei M.
Marianna	Angyal Ilka.
Subtlené, Whitherton gazdasszonya	Tolnainé.
Phebe, Eliz szobaleánya	Delli Emma.

Kezdete 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Január 22. —

Arany Kulcs szálloda: Helbig Ferencz festő, Bécs. Galabics Mihály vasuti munkás, Zágráb. Zsabber Antal vasuti munkás, Laibach.

Vasuti szálloda: Bruzza Emil kőmüves, Versecz. Angelina József katona, Brassó. Kimmel Emil kereskedő, Temesvár. Létrási György postamester, Temes-Kubin.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

25853/1894.

Hirdetés.

A nagymélt. földmivelésügyi m. kir. miniszter ur 7286/94. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhirré tétetik, hogy a csehországi cs. kir. helytartóság f. évi november hó 5-én 153,685. sz. a. kelt hirdetménye szerint a magyarországi sertések azonnali levágás czéljából mindazon csehországi városokba bevihetők, melyekben közvágóhid van, hova az állatok a vasuti állomástól lófogatu kocsikon szállitandók.

Arad, 1894. deczember 15.

A városi tanács.

Magy. kir. államvasutak. Uzletvezetőség Aradon.

23805/I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Piski állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet 1895. évi május 1-vel kezdődik és tart ezen időponttól számitott három éven át, vagyis 1898. évi április hó 30-áig.

A bérleti feltételek a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 50 kros bélyeggel és a boritékon «Ajánlat a piskii pályavendéglő bérletére« felirattal ellátott ajánlatok lepecsételve **1895. évi márczius hó 15-én déli 12 óráig** alulirott üzletvezetőség I. osztályánál nyujtandók be.

Bánatpénz fejében 100 frt azaz egyszáz forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1895. évi márcz hó 14. déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyüjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitüzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1894. október hó 9-én.

Az üzletvezetőség.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1894. évi október hó 1-étől.

Budapest—Arad.

		reggel	délut.	este
BUDAPEST	indul.	8,05	1,55	10,—
Szolnok	„	11,10	4,00	1,37
Csaba	„	2,23	5,55	4,35
Kétegyháza	„	2,54	6,18	5,08
Lökösháza	„	3.12	—,—	5,26
Kurtics	„	3,28	6,37	5,43
Sofronya	„	3,40	—,—	5,55
ARAD érkezik		3,55	6,55	6,10
		délután	este	reggel

Arad—Budapest.

		d. e.	reggel	este
ARAD	indul	11,30	8,20	9,45
Sofronya	„	11.46	—,—	10,02
Kurtics	„	11,58	8,38	10'16
Lökösháza	„	12,14	—,—	10,35
Kétegyháza	„	12,37	9,03	11,—
Csaba	„	1,28	9,25	11,45
Szolnok	„	4,31	11,22	3,00
BUDAPEST érkezik		7,35	1,20	6,30
		este	délután	reggel

Erdély felé.

		d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD	indul	2,30	6,35	4,30	7,05
Glogovácz	„	2,44	6,46	4,42	—,—
Gyorok	„	3,15	7,07	5,03	—,—
Paulis	„	3,32	7,18	5,14	—,—
Radna-Lippa	„ érk.	3,58	7,35	5,32	7,50
Konop	„	4,30	7,58	5,56	—.—
Berzova	„	4,50	8,14	6,12	—,—
Tótvárad	„	5,21	8,38	7,41	—,—
Soborsin	„	5,40	8.56	7,00	8,51
Piski	„	—,—	11.04	9,38	—.—
Gyulafehvár	„	—,—	12.51	11.25	11,18
Tövis érkezik		—,—	1.20	11.54	11,40
			délut n	éjjel	éjjel

Erdély felől.

		éjjel	éjjel		este
Tövis	indul	3.36	3.19	—.—	1.35
Gyulafehvár	„	3,59	4,04	—.—	2.14
Piski	„	5,05	6,05	—.—	3.59
Soborsin	„	6,33	8,21	4,00	6,26
Totvárad	„	—,—	8,40	4,21	6,42
Berzova	„	—,—	9,09	4,50	7,07
Konop	„	—,—	9,25	5,09	7,24
Radna-Lippa	„	7,29	9,58	5,47	7.56
Paulis	„	—,—	10,11	6,02	8,08
Gyorok	„	—,—	10,25	6,18	8,20
Glogovácz	„	—,—	10,48	6,47	8,44
ARAD érkezik		8,10	11,00	7,00	8,55
			délelőtt	reggel	este

Arad—Csaba—Nagyvárad.

		reggel	délut.
ARAD	indul	5,18	3.56
Sofronya	„	5,31	4,18
Kurtics	„	5,44	4,45
Lökösháza	„	6,00	5,13
Kétegyháza	„	6,18	6,13
Kigyós	„	6,31	6,37
Csaba	„	7,07	6,55
NAGYVÁRAD érkezik		9,32	—,—
		délelőtt	este

Nagyvárad—Csaba—Arad.

		délelőtt	délután
NAGYVARAD	indul	—,—	4,25
Csaba	„	7,09	7,12
Kigyós	„	7,24	7,25
Kétogyháza	„	7,47	7,39
Lökösháza	„	8,14	7,58
Kurtics	„	8,38	8,15
Sofronya	„	8,58	8,27
ARAD érkezik		9,10	8'42
		este	este

Arad—Temesvár.

		reggel	d. e.	délut.
ARAD	indul	6,20	11,35	5,00
Uj-Arad	„	6.31	11,59	5,21
Németságh	„	6,49	12,24	5,47
Vinga	„	7,08	12,52	6,14
Orczifalva	„	7,20	1,09	6,34
Merczifalva	„	7,31	1.25	6,52
Szt.-András	„	7,48	1,44	7,12
TEMESVÁR érkezik.		8,01	2,10	7,39
		délelőtt	délut.	este

Temesvár—Arad.

		reggel	d. u.	éjjel
TEMESVAR	indul	8,20	1,12	9,10
Szt.-András	„	8,46	1,41	9,29
Merczifalva	„	9,04	1,59	9,43
Orczifalva	„	9,19	2,15	9,54
Vinga	„	9,42	2.40	10,11
Németságh	„	10.00	2,57	10,26
Uj-Arad	„	10,30	3,30	10,45
ARAD érk.		10,43	3,44	10.55
		délelőtt	délután	este

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

		d. e.	este
UJ-SZT. ANNA	indul	8,00	6,40
Simánd	„	8,31	7,11
Kisjenő-Erdőhegy	„	9.20	7,55
Székudvar	„	9,36	8.11
Sikló	„	9,51	7,26
Ottlaka	„	10,5	8,40
Elek	„	10,23	8,57
KÉTEGYHÁZA érkezik.		10,38	9,12
		délelőtt	este

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

		reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA	indul	5,17	3,03
Elek	„	5,30	3,23
Ottlaka	„	5,40	3,36
Sikló	„	5,51	3.50
Székudvar	„	6,03	4,06
Kisjenő-Erdőhegy	„	6,24	4,39
Simánd	„	6,49	5,10
UJ-SZT.-ANNA érkezik.		7,14	5,40
		délelőtt	este

Mezőhegyes—Kétegyháza.

		reggel	este
MEZŐHEGYES	ind.	7,05	8,30
Kamarásmaj.	„	7.17	8.42
Nesze	„	7,25	8,52
Kovácsháza	„	7,42	9,10
Bánhegyes	„	8,04	9,33
M.-Bodzás	„	8,25	9,55
Bánkut	„	8,37	10.09
KÉTEGYHAZA érk.		8,55	10,30
		délelőtt	éjjel

Kétegyháza—Mezőhegyes.

		délután	reggel
KÉTEGYHAZA	ind.	3,00	5,16
Bánkut	„	3,22	5,36
Megyes-Bodzás	„	3,40	5,49
Bánhegyes	„	4,02	6,06
Kovácsháza	„	4,25	6,23
Nesze	„	4 39	6,35
Kamarás-major	„	4.48	6,43
MEZŐHEGYES érk.		5.00	6;55
		délután	este

Arad—Szeged.

		reggel	d. e.	d. u.
ARAD	indul	5,00	9,00	4,20
Szt.-Tamás	„	5,24	9,22	4,49
Pécska	„	5,43	9,36	5,13
Battonya	„	6.12	10,01	5,47
Tompa	„	6,24	10,11	6,00
Mezőhegyes	„	7,01	10,40	6,54
Csanád-Palota	„	7,22	11,00	7,21
Nagylak	„	7,39	11.15	7,43
Apátfalva	„	8,01	11,35	8.09
Makó	„	8,26	11,56	8.51
Kis-Zombor	„	8,42	12,12	9,10
SZEGED érkezik		9,33	1,00	10,10
		délelőtt	délut.	este

Szeged—Arad.

		d. u.	este	reggel
SZEGED	indul	2,20	6,00	4,20
Kis-Zombor	„	3,12	6,45	5,16
Makó	„	3,35	7,04	5,43
Apátfalva	„	3,55	7,23	6,02
Nagylak	„	4,17	7,44	6,24
Csanád-Palota	„	4,32	7,59	6,39
Mezőhegyes	„	5,08	8,27	7,10
Tompa	„	5,32	8,40	7,35
Battonya	„	5,45	9,01	7,48
Pécska	„	6,10	9,25	8,14
Szt.-Tamás	„	6,23	9,38	8,27
ARAD érkezik		6,45	10,00	8,50
		este	éjjel	délelőtt

Arad—Gurahonoz.

		reggel	d. u.	d. u.
ARAD	indul	6,40	5,23	12.30
Ötvenes	„	6.56	5,39	12,55
Zimánd-Ujfalu	„	7,02	5.45	1,03
Uj-Szt-Anna	„	7,24	6,07	2,00
Világos	„	7,46	6,29	2,39
Muszka-Magyarád	„	7,53	6,36	2,52
Pankota	„	8,04	6,47	3,26
Apatelek	„	8,35	7,18	4,28
Borosjenő	„	8,47	7,30	5,03
Bokszeg-Beél	„	9,09	7,52	5,43
Borossebes-Buttyin	„	9.38	8.20	6,53
Almás-Alcsill	„	10,05	8,47	7,38
GURAHONCZ érkezik.		10,20	9,02	8,00
		délelőtt	este	

Gurahonoz—Arad.

		reggel	d. u.	reggel
GURAHONCZ	indul	4,20	3,10	4,25
Almás-Alcsil	„	4.37	3,27	4,52
Borossebes-Buttyin.	„	5,05	3,56	5,59
Bokszeg-Beél	„	5,32	4,28	6,54
Borosjenő	„	5,56	4,47	7,40
Apatelek	„	6,06	4,57	8,00
Pankota	„	6.42	5,32	9,20
Muszka-Magyarád	„	6,48	5.38	9,32
Világos	„	6,55	5,45	9,50
Uj-Szt-Auna	„	7,21	6,11	10,40
Zimánd-Ujfalu	„	7,39	6,29	11,10
Ötvenes	„	7,44	6,34	11,18
ARAD érkezik		8,00	6,50	11,43
		délelőtt	este	délelőtt

Borosjenő—Csermő.

		délelőtt	este
Borosjenő	indul	8.55	7,35
Csermő	érkezik	9,55	8,35
		délelőtt	este

Csermő—Borosjenő.

		reggel	délután
Csermő	indul	4,50	3,35
Borosjenő	érkezik	5,50	4.35
		reggel	délután

6/895. g. sz.

Hirdetmény.

A városi partvédmüvek fenntartásához mintegy 5000 drb jóminőségü, legalább 4 méter hosszu rőzsére lévén szükség, felhivatnak a vállalkozók, miszerint az erre vonatkozó ajánlatukat a gazdasági szék elnöke előtt szóval vagy irásban mielőbb tegyék meg.

Arad, 1895. január 7-én.

Arad sz. kir. város gazdasági széke.

430/1895.

Hirdetés.

A nagymélt. m. kir honvédelmi ministerium 78432/1894. X. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhirré teszszük, hogy Arad szab. kir. város törvényhatósági területén található lovak, teherhordó állatok (öszvérek) egy és kétfogatu kocsik és ökrös szekerek összeirása tekintetéből kötelesek mindazon ló, kocsi és szekértulajdonosok, kik irni és olvasni tudnak, a hatósági közegek által nekik kiosztott bejelentési lap rovatainak 1. 2. rovatát irva, a 3, 4 és 6. rovatot a létszám megjelölésével, a kimutatás 1-sö rovatát irva, a többi rovatot a létszám megjelölésével kitölteni, s azokat 1895 évi január hó 31-ig terjedő határidő alatt a kerületi biztosoknak átadni.

Az irni és olvasni nem tudó ló-, kocsi és szekértulajdonosok kötelesek a bejelentési lap és kimutatás rovatainak betölthetése végett, a nálok megjelenő hatósági közeg felhivására a ló, kocsi és ökrös szekér létszámát bemondani.

Azon ló, kocsi és szekértulajdonos, ki a bejelentési lapot és kimutatás f. évi január hó 31-ig ki nem töltötte és a kerületi biztosnak át nem adta, vagy a hatósági közeg felhivására lovainak, kocsijainak és ökrös szekereinek létszámát be nem vallotta, 10 frtig terjedhető pénzbüntetéssel fog büntettetni.

Arad 1895. január hó 12.

A városi tanács.

26532/1894.

Hirdetmény.

Városunk közönségének ezennel tudomására hozzuk, hogy azon magánosok, kik saját házi s ükségletükre a közvágóhidon hentes által sertést vágatnak, tartoznak a városi fogyasztási adó felügyelőségtől előzetesen igazolványt beszerezni, mert különben a vágás a fogyasztási adó befizetését igazoló bárcza nélkül meg nem engedtetik.

Arad, 1894. decz. 15.

A városi tanács.

25454/1894.

Pályázati hirdetmény.

A nagyméltóságu m. kir. honvédelmi miniszteriumnak 70807/94. sz. intézvénye nyomán ezennel közhirré tétetik, hogy háboru idején a katonai élelmező tisztviselőkben beálló nagyobb szükséglet fedezhetése czéljából, és hogy a katonai élelmező szolgálatra alkalmas egyének a népfelkelésről szóló 1886. évi XX. t.-cz. 9. §-a és a népfelkelési utasitás 5. §-a értelmében már békében kijelölhetők legyenek a népfelkelő kötelezettségben álló azon állampolgárok, kik népfelkelő kötelezettségüket háboru idején élelmező tisztviselői minőségben óhajtják teljesiteni, ezen hadi szolgálatra már békében megfelelő kiképzést nyerhetnek, ha erre önként jelentkeznek.

A felvételi feltételeket tartalmazó részletes pályázati hirdetmény a városi levéltárban $I^{57}/_{1893}$ irattári jel alatt van elhelyezve, hát azt az érdekeltek betekinthetik.

Arad, 1894. deczember hó 21.

A városi tanács.

M. kir. államvasutak.

29575/I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak szentesi osztálymérnökségénél egy irodaszolgai állás üresedett meg, melylyel 210 frt azaz kétszáztiz forint, illetve 1895. évi julius hó 1-től 250 frt, azaz kétszázötven frt évi fizetés, 60 frt lakbér és szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmazásra jogositó hadügyi vagy honvédelmi miniszteri igazolványnyal ellátott kiszolgált katonai altisztek az ily állások betöltésénél elsőbbséggel birván, felhivjuk azon altiszteket, kik az 1873. évi II. t.-cz. értelmében jogosultsággal birnak és pályázni óhajtanak, hogy emlitett igazolványnyal felszerelt folyamodványukat — melyben a vasuti szolgálatra képesitő, 35 évet meg nem haladó koron, ép egészséges testalkaton kivül a magyar nyelv szóval és irásban való birása, a számolás elemeiben való jártasság, valamint a magyar honpolgárság kellően igazolandó — következő czim alatt: »A magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének Aradon. Pályázat irodaszolgai állásra« boritékba zárva legkésőbb **1895. évi márczius hó 1-ig** terjeszszék be; minthogy az ezen napon tul beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A kérvényre 50 kr, bélyeggel még el nem látott mellékleteire pedig egyenként 15 kr-os okmánybélyeg teendő.

Aradon, 1894. deczember 24-én.

Az üzletvezetőség.

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertára

és **művegytani laboratoriuma**

Aradon, Szabadságtér.

Szivesen ajánlkozik minden **bárhol és bárki** **által hirdetett** gyógyszer-különlegesség beszerzésére, s készletben tart következő megbizható hatásu szereket:

Chinin-cukor és Chinin csokoladé gyermekeknek könnyen beadható hideglelés elleni szer, melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók pályadijjal koszoruztak. Mind az ö világrészben el van terjedve. Egy darab 6 kr.

Misera-cseppek, dr Häger javitott receptje szerint, legmegbizhatóbb szer hideglelés ellen felnöttek számára. Egy üveg 75 kr.

Circassian. Biztos hatásu és ártalmatlan szerekből összeállitott hajfestőszer — Egy üveg 1 frt 40 kr.

Dr. Brnatzik fogcseppje. Bármely fogfájást azonnal megszüntet. 1 üveg 35 kr. A Rozsnyay-féle

Serail-arczkenőcs. Az arczon mutatkozó szeplők, pattanások és májfoltok elüzésére a legalkalmasabb szer, mely bőrszépit hatásában minden más szert felülmul. Egy kis tégely 70 kr. és egy nagy tégely 1 frt.

Anosmin. A lábizzadás és feltörés ellen biztosan használható. Egy üveg 50 kr.

Valóditokaji bor. Kitünő minőségüek, dr. Szabó Gyula világhirü pincéjéből. Ára 1 üvegnek 8 és frt.

Ménesi aszúbor. Egy 35 centl. üveg 1 frt 50 krajczár.

Chinabor. 2% Chinatartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Vasas Chinabor. 2% Chinin- és vasoxydtartalommal Egy 30 centlit. üveg 1 frt.

Pepsinbor. 2.5% tartalommal. Egy 20 centiliteres üveg 1 frt.

Üvegmaró tinta. Egy üveg 1 frt.

Salon-bengali tüzek. Füst és szag nélkül, vörös fehér és sárga szinben. Egy kr 2 frt.

Magnesium fáklyák. 150 normal gyertyafénynyel. Hat perczig égő, 1 drb 60 kr. 12 perczig égő, 1 drb 1 frt 10 kr 24 perczig égő, 1 drb. 2 frt 10 kr.

Iroda tintapor. (Fekete vagy violaszinben) 1 adag ½ literre 10 kr.

Dr. Kepes fagybalzsama. A megfagyott kezet vagy lábat 3—4 nap alatt biztosan meggyógyitja. Egy tégely ára 40 kr.

Lang rheuma ellenes szere. Mindenféle meghülésből eredt rheumás és csuzos fájdalmak ellen igen hiros és keresett szer. Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhögés elleni pora mely minden féle köhögést biztosan gyógyit. Ára 40 kr.

Mindezen gyógyszerek — a pakolási csekély költségek hozzáadásával — bárhova posta utján is elküldetnek.

U ancsak ezen gyógyszertárban minden vegyvis gálatra gbizásnk elfogadtatnak és lelkiismeretesen teljesittetnek. 828.

Ne vásároljon

vetőmagot,

50. 3—16 **mig**

HALDEK

magkereskedéséből (**Budapest, Károly-körut 9. szám**) árjegyzéket nem kér.

26133/1894.

Hirdetmény.

A nagyméltóságu m. kir. belügyminiszteriumnak 101636/1894. számu intézvénye nyomán ezennel közhirré tétetik, hogy az 1894. évben engedély mellett termelt dohány beváltására kiküldött bizottság Arad sz. kir. város területén **f. évi deczember 10-től 1895. évi február hó 23-ig** müködik.

Arad, 1894. deczember 12.

A városi tanács.

Arad sz. kir. város kap. hivatalától.

17844/1894. sz.

Felhivás.

A kocsi vezetők a szinházhoz és onnan vissza oly sebesen szoktak hajtani, hogy a szinházba igyekező gyalogosok testi épsége veszélyeztetve van.

Elrendelem ennélfogva, hogy a szinielőadás kezdete és végeztével ugy az Atzél Péter-utczán, valamint a templom- és Deák Ferencz-utczák torkolatánál csak lassu menetben szabad hajtani.

Az ezen intézkedésem ellen vétők az 1879. évi XI. t. cz. 120. §-a alapján büntetve lesznek.

Arad, 1894. deczember hó 27-én.

Sariot Domokos
főkapitány.

25799/1894.

Hirdetés.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszter ur 101491/1894. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhirré tétetik, hogy az ugynevezett erősitő essentiák behozatalának, iparszerü előállitásának, forgalomba hozatalának és égetett szeszes italokkal való vegyitésének megtiltása tárgyában. A m. k. belügyminiszternek 1876. évi julius hó 4-én 31026. sz. a. kelt rendelete alapján az égetett szeszesitalokhoz használt ugynevezett erősi essentiáknak, melyek erősen izgató, különösen csipős füszerekből és növényi anyagok, u. m. borsból, paprikából, csillából és efélékből készült, vagy nareoliaes anyagokat, vagy amylalkoholt, kozmaolajat tartalmaznak és arra szolgálnak, hogy az égetett szeszezitalokkal vegyitve, ezeknek izgató vagy kábító hatását fokozzák, behozatala, iparszerü előállitása, forgalomba hozatala és vegyitése, miután azok a magyar országos közegészségügyi tanács szakvéleménye következtében az egészségre ártalmas hatásuaknak találtattak, az osztrák cs. kir. kormánynyal egyetértőleg megtiltatik.

A gyógy vagy diäteticus szernek tekintendő alkoholikus készitmények ezen tilalom által nem érintetnek.

Aki a jelen rendelet határozatai ellen vét, kihágást követ el és amennyiben cselekménye a büntető törvények, vagy a közegészségügyi törvény, vagy szabályok szerint sulyosabb büntetés alá nem esik, 100 forintig terjedhető pénzbirsággal és visszaesés esetén, ha az utolsó büntetéssel kiállása két év még nem mult el, 100 forintig terjedhető pénzbüntetéssel és 15 napig terjedhető elzárással büntetendő. Jelen rendelet **1894. évi deczember hó 1-én** lépett hatályba.

Arad, 1894. deczember hó 15.

A városi tanács.

„Aradi Nyomdarészvénytársaság" könyvnyomdája.